

**6.NEFRET SUÇU MAĞDURU
TRANSLARI ANMA GÜNÜ
ETKİNLİĞİ KİTABI**

6.NEFRET SUÇU MAĞDURU TRANSLARI
ANMA GÜNÜ ETKİNLİĞİ KİTABI

Bu kitap, 20-27 Kasım 2013 tarihinde Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği tarafından düzenlenen “Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Buluşması” kapsamında gerçekleştirilen etkinliklerin içeriği ile oluşturulmuştur.

Kitapta yer alan metinler, sunum sahipleri ve yayım bilgileri referans gösterilerek yayınlanabilir.

Metinlerde yer alan ifadeler, sunum sahiplerinin kendi görüşleridir. Hiçbir görüş, kitaba finansman desteği sunan Norveç Krallığı Büyükelçiliği'ni bağlamamaktadır.

Hazırlayan: Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği

Deşifre: Abdulhalim Karaosmanoğlu

Düzeltilen: Selin Berghan

Çeviri: Sevcan Gügümcü

Tasarım: Ceket Medya

Basım: Ayrıntı Basımevi, Ankara

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği

Adres: Ataç 1 Sokak 3/8 Yenişehir, ANKARA

Telefon: 0312 433 85 17

e-posta: pembehayat@pembehayat.org

İÇİNDEKİLER

- 1. Giriş:**
“Bize Bir Yasa Lazım, Hem De Bu Gece Lazım!”
- 2. Av. Alex Kovkov**
Rusya Federasyonu Anti-Propaganda Yasası
- 3. Sabine Zweiers**
Avrupa’da Cinsiyet Kimliği Temelli Nefret Suçlarına Karşı Yasal Kazanımlar ve Mücadele Stratejileri
- 4. Av. Yasemin Öz**
Pınar Selek’in Açtığı Yoldan, Ülker Sokak’tan Avcılar’a
- 5. Buse Kılıçkaya**
Trans Hakları İnsan Haklarıdır!: Türkiye’de Trans Bireylere Yönelik Şiddet
- 6. Gani Met**
Trans Aileler
- 7. Yerel Örgüt Temsilcileri**
Yerelde Neler Oluyor?: LGBTT Hareketinde Yeni Oluşumların Rolü

20 KASIM NEFRET SUÇU MAĞDURU TRANSLARI ANMA GÜNÜ KONFERANSI

“BİZE BİR YASA LAZIM, HEM DE BU GECE LAZIM!”

Rita’dan Dilek, Melek, Çağla ve Dora’ya..

20 Kasım 1998’de ABD’li trans Rita Hester’in öldürülmesinin ardından “Ölümümüzü Hatırlamak” için mumlarla nöbet tutuldu. Ardından yapılan çağrıya LGBT örgütleri ve dünyadaki translar yanıt verdi ve 20 Kasım transfobik nefret nedeniyle öldürülen transseksüelleri anma günü olarak kayıtlara geçti.

Rita Hester’in yaşadıklarının bir benzeri 2008 yılında Ankara, Eryaman’da, yaşanmış, Ankara’nın Eryaman ilçesinde travesti ve transseksüellere yönelik saldırılarla ilgili davanın şikayetçilerinden ve tanıklarından Dilek İnci’yi kaybetmiştik. Dilek, transfobik/homofobik nefretin körüklediği şiddet sonucu kaybettiğimiz bütün arkadaşlarımız için biriktirdiğimiz acı ve öfkenin sembolü haline dönüştü. Dilek’in davasına müdahil olduk. Öfkemizi transfobik nefretin bizden aldığı arkadaşlarımız anısına; özgürce ve korkmadan yaşayabilmek adına örgütlenme ve politik bir mücadeleye çevirdik.

Heteropatriyarkal düzenin, heteroseksüel ve maskülen erkekleri en üst sıraya yerleştirirken bu düzene uymayan ve onlar gibi olmayan ya da onlar tarafından sevilmeyen herkesi cezalandırdığı, değersizleştirdiği bu sistem içerisinde; hedef olmayı göze alarak gerçekleştirdiğimiz mücadeleimiz sonucunda Eryaman davasında Türkiye hukuk tarihinde ilk kez nefret suçu saikiyle işlenmiş suçlar tanımlanmış oldu. Kazanımların

kaygan bir zeminde elde edildiği ve kolay kaybedildiği bir ortamda birlikte örgütlenerek güçlendik ve bugün küçük şehirlerde bile LGBT örgütlerinin filizlenebilmesine katkı sağladık.

Pembe Hayat LGBTT Dayanışma Derneği olarak, bu yıl 23 Kasım 2013 tarihinde altıncısını düzenlediğimiz etkinliklerle herkesi transFOBİK nefretle mücadeleyle çağırдық. Çağırımıza bir çok topluluktan olumlu yanıt aldık. Etkinlikleri, Norveç Büyükelçiliği'nin katkılarıyla, Kaos GL, İstanbul LGBTT, Ankara Üniversitesi Kadın Çalışmaları Anabilim Dalı ve Domus Sanat Çiftliği ile birlikte gerçekleştirdik.

Ankara Üniversitesi'nde Heteroseksizm Eleştirisi ve Alternatif Politikalar dersi ile başlayan etkinliklerimiz, Yüksel Caddesi'ndeki basın açıklamasıyla devam etti. Etkinliklerimizin İstanbul ayağında ise Trans X Turkey'in düzenlediği kısa film yarışmasının galası vardı. Ertesi gün trans bir kadının öyküsünün işlendiği, "Kadınlar, Oyunlar, Şarkılar" oyununu izledik.

Türkiye'den ve dünyadan LGBT insan hakları savunucularının, hukukçuların bir araya geldiği etkinliklerde, nefret ideolojisini besleyen savaş ve şiddet ortamını, ayrımcılık yasa taslağı ve nefret suçları yasa taslağını; demokrasi paketinin eksiklerini ve barış sürecini de dahil ederek bütün bileşenleri ile beraber tartıştık. Nefret Suçu Mağduru Transları Anma Günü etkinlikleri kapsamında düzenlediğimiz panellerde hükümetin izlediği bir çok politikanın Türkiye'ye şaşırtıcı derecede benzerlik gösterdiği Rusya'da hükümetin çıkardığı anti-gey propaganda yasasını, Ülker Sokak'tan Eryaman'a ve Avcılar Meis Sitesine tarihsel olarak translara yönelik linç politikalarını ve bu politikaların hizmet ettiği ve gizlediği çıkar düzeneklerinin de izlerini sürdük. Avcılar Meis Sitesi'nde evlerinden ve mahallelerinden sürülmek istenen transların maruz kaldığı linç, darp ve tehditlerin bir ucunun da, kentsel dönüşüm politikaları ve onun hizmet ettiği rant sistemine dayandığını da biliyoruz.

Transgender Europe'un geçen hafta yayınladığı trans cinayetlerini izleme raporuna göre 2013 yılında dünyada 238, Türkiye'de ise 5 trans nefret cinayeti sonucunda hayatını kaybetti. Elinizdeki kitap, bu nefrete karşı devam eden yoğun çabanın bir ürünüdür. Kitaptaki tartişmaların zihin açıcı etkisiyle örgütlü mücadelemizin günden güne ivme kazanaağını umuyoruz.

Dayanışmayla,

Pembe Hayat

“RUSYA FEDERASYONU ANTI-PROPAGANDA YASASI”

ALEX KOVKOV

Rusya Gökkuşaağı Derneği

Bugün, Gökkuşaağı Derneği’ni (lezbiyen, gey, biseksüel ve transgender komünitesi) ve Rusya toplumunda cinsiyet kimliği ve cinsel yönelim temelli ayrımcılığa karşı savaşan arkadaşlarımızı temsilen burada bulunmaktayım. İsterseniz ilk olarak Rusya’da faaliyet gösteren Gökkuşaağı Derneği kimdir, hangi alanlarda destek sunmaktadır onlardan bahsedeyim.

Gökkuşaağı Derneği Aktivite Alanları:

- insan hakları,
- sosyal destek,
- danışmanlık,
- psikolojik destek,
- kültürel etkinlikler,

Gökkuşaağı Derneği’nin Düzenli Olarak Yürüttüğü Aktiviteler:

- LGBT destek grubu;
- Bireysel psikolojik yardım;
- Aileler için psikolojik yardım (Aileler Buluşması);
- LGBT bireyler için eğitimler;

- Film grubu;
- LGBT gençlik grubu;
- Şiirsel ve yaratıcı aktiviteler;
- HIV-önleme ve diğer seminerler.

Bu kısa bilgiden sonra biraz da Rusya'daki insan hakları mevzusu hakkında konuşmak isterim. Rusya dünyadaki en geniş alana sahip, 2013'ün başından bu yana 143 milyonu aşmış nüfusuyla çok büyük bir ülke. Rusya'daki insan hakları ve özgürlük konularına kısaca bir göz atacak olursak:

*Burada not düşmek isterim ki kıstas olarak ABD'deki bağımsız bir sivil toplum kuruluşu olan Freedom House kurumunun sınıflandırmalarına başvurdum. Bu kurumun sınıflandırmasında ülkelere dair üç kategori bulunmakta: Özgür Ülkeler, Kısmen Özgür Ülkeler, Özgür Olmayan Ülkeler. Değerlendirme skalası 1'den 7'ye olmak üzere (1=Özgür Ülkeler- 7=Özgür Olmayan Ülkeler) toplamda 7 puana sahip.

Freedom House'ın raporlarına göre:

- 1989'da (Sovyet Birliği'nin çöküşünden sonra) Freedom House Rusya'ya "Kısmen Özgür Ülke" statüsünü verdi.
- 2004'te Rusya, "Özgür Olmayan Ülke" kategorisinde yer aldı. 7 dereceli skalada beşinci sıradaydı.
- 2005'de Rusya bu özgürlük skalasında 5. sıradan 6. sıraya düşerek daha da aşağıya indi. Bu oranlara dayanarak Freedom House, politik muhalefetin yıkımına ve idari güçlerin merkezileşmesine işaret etti. Rusya'daki demokrasi, sivil özgürlükler ve ifade özgürlüğünün durumu üzerine hazırlanan raporda, Freedom House: Rus otoritele-

rinin toplumsal muhalefeti yok etmek ve medya üzerindeki kontrolü arttırmak için gösterdiği çabalarını önceki yıllara göre daha da artırdığını gösterdi.

- 2006'da Rusya'da durum daha da kötüleşti. Gücün, idari yönetimin elinde toplanması, Rusya hükümeti tarafından devam eden baskılar/saldırıları, Rusya'yı Batı demokrasisi ilkelerinden uzaklaştırma, medya, sivil toplum kuruluşları ve toplumsal muhalefet üzerinde gitgide artan kontrol.
- 2007'de, Rusya'daki medya özgürlüğü 195 ülke içinde 165. sırada yer aldı.
- 2013'e gelindiğinde durumun ne kadar kötüleştiğini sizlere göstermek isterim <http://www.gay.ru/news/rainbow/2013/08/20-26806.htm> (Rusya'da rutin bir günü gösteren bir video).

Rusya Federasyonu Dış İşleri Bakanlığı'na göre, Freedom House kurumunun raporları objektif bir çerçeve sunmamakta ve kurumun kendisi zaten ABD politikasının araçlarından biri. Bana kalırsa, tüm bunlar, Rus otoritelerinin kendini mevcut gerçeklikten uzaklaştırmak için sarfettiği korkakça çabaların birer göstergesi.

Aşağıda Rusya'da 2012-2013 yıllarında kronolojik olarak yürürlüğe giren üç federal yasayı ve bu yasalar üzerinden Rusya'daki LGBT bireylere olan nefreti aktarmaya çalışacağım size:

1. 29 Şubat 2012'de Federal Yasa N 14-FZ yürürlüğe girdi. Bu yasaya göre, 16 yaşın altındaki bireylerle cinsel ilişkiye dair cezai yükümlülük suçtaki homoseksüel bileşene dayalıdır. Yani tahmin edeceğimiz üzere, bu yasa homoseksüel ve heteroseksüel failleri farklı şekilde değerlendirilmektedir: Heteroseksüel failler için maksimum yükümlülük 4 sene iken, lgbt bireyler için bu 6 yıla kadar çıkmaktadır.

2. 29 Haziran 2013'te Federal Yasa N 135- FZ, Mizulana Yasası olarak bilinen yasa yürürlüğe girdi. Bu yasa, geleneksel olmayan cinsel ilişki tarzlarını teşvik etmeyi ve çocukları geleneksel aile değerlerinden uzaklaştırmayı engellemeyi hedeflemektedir.

3. Ve son olarak da 2 Temmuz 2013'te Federal Yasa N 167- FZ yürürlüğe girdi. Bu yasaya göre ise, eşcinsel evlilik yapmış olan bireylerin evlat edinmesinin tamamen önüne geçilmesi öngörüldü.

Bu yasalara ilişkin verdiğim kısa bilgi aslında şunları söyler:

“Bir toplumun en temel bileşeni olarak aile, çocuğun gelişiminde ilk ve en önemli kurumdur. Ne yazık ki, hayat gösteriyor ki ebeveynler çocuk yetiştirmeye dair sorumluluklarını tam yerine getirmiyorlar.

Çoğu vakada, bunun sebepleri arasında ebeveynlerin alkol bağımlılığı, uyuşturucu bağımlılığı ve ahlak-dışı yaşam tarzları mevcut”.

Mizulana Yasası'nın içeriğine dair bir örnekti bu. Bu yasa ile devlet, çocukları geleneksel olmayan ilişkiden korumayı hedeflemektedir. Bu ilişki tarzı devlete göre, çocukların kırılğan bünyeleri ve gelecekleri için aşırı derecede tehlikelidir. Bu türden bir propaganda sadece medyada değil aile içinde de yasaklanmalıdır.

Bu gelişmeler, Rusya Federasyonu Aile Yönetmeliği yasa tasarısının ebeveyn haklarının feshi için yeni bir temel hazırladığını gösteriyor.

Yasa tasarısının ilk hali kısaca böyle idi,. Daha sonra da revizyon için geri gönderildi. Ancak eminim ki bu kasten yapılmış birşeydi çünkü ma-lum olimpiyat oyunları yaklaşıyordu ve hükümet halkın ilgisini dağıtma ihtiyacı içindeydi. Ve sanıyorum ki, bu taslak Olimpiyatlardan sonra onaylanacaktır.

Öyleyse, bu durumda acaba kim fahişe?

Farkındayız ki, anti-propaganda yasasının kurbanları sadece LGBT aktivistleri değildir. Örneğin, komik gelebilir, ama Rus mahkemesi, 2012'nin Aralık ayında St. Petersburg'daki konserinde Lady Gaga'yı Rusya Federasyonu yasalarını çiğnediği için suçlu buldu.

Rusya Federasyonu ayrıca LGBT komünitesinin damgalanmasını da desteklemektedir. Belki duymuşsunuzdur, Dmitry Kiselev davası buna bir örnektir. Kiselev devlet televizyon kanallarından birinde yöneticilik yapmakta ve bir yandan da meşhur tv talk showlarından “Tarihsel Bir An”ın partner yazarlığını yapmaktadır. Ve televizyonda şu türden cümleler kullanabiliyor: “Homoseksüellerin sperm bağıışı ve kan bağıışında bulunması yasaklanmalı. Trafik kazasında önen homoların kalpleri öyle bir gömülmeli ki başka kimsenin hayatında can bulmasın”. Bu, Kiselev'in şok edici derecede homofobik tavrına küçük bir örnek.

Buna benzer başka bir örnek de şöyle: Vitaly Milonov adında homofobik bir milletvekili “Fontanka.ru” gazetesine verdiği Kasım 2013 tarihli röportajında şöyle demişti: “LGBT komünitesinin hakları insan hakları değil sapıkların, hastaruhluların haklarıdır. Homoseksüel ilişki, iğrençtir. Tıpkı cinayet işlemek, yalan söylemek ve ahlaksız davranmak gibi”.

Rusya'da bu türden olayların sayısı çok fazla.

Bu gülünç olaylar tabii ki beraberinde fiziksel şiddet olaylarını da getiriyor. Buna bir örnek vereyim isterseniz: Kasım 2013'de akşam 8 sularında 2 maskeli adam ellerinde beyzbol sopalarıyla St. Petersburg'daki Anti-Aids Projesi ofisine saldırıda bulundu. Sonuç olarak bir kadını dövdüler ve bir diğer LGBT aktivistini gözünden vurdular. Doktorların belirttiğine göre bu kişi gözünü kaybedecek. Bir başka olay da Mayıs 2013'de 23 yaşında Vladislav Tornovoy'un, Volgograd'da öldürülmesi. Vladislav, bilincini yitirene kadar dövülmüş ve daha sonra bira şişeleriyle tecavüze uğramıştır. Daha sonra ise katillerden biri, 20 kilogramlık

taşla kurbanın kafasına ölene kadar vurmuştur. Katiller Vladislav'ı gey olduğu için öldürmüşlerdir. Burada önemli olan nokta, homofobinin ve nefretin bu cinayette motivasyon olması. Bu türden suçların cezası ise tahmin edeceğiniz üzere çoğu zaman hafif oluyor. Örneğin kurbanı cinsel yöneliminden dolayı ateşli silahla yüzünden vuran bir kişi şartlı tahliyeyle ya da 10.000 ruble (yaklaşık 300 dolar) para cezasıyla kurtulabiliyor.

“AVRUPA’DA CİNSİYET KİMLİĞİ TEMELLİ NEFRET SUÇLARINA KARŞI YASAL KAZANIMLAR VE MÜCADELE STRATEJİLERİ”

SABINE ZWIERS
Transgender Europe

Çok teşekkür ederim hepinize. Burada bulunmak benim için gerçekten büyük bir zevk. Pembe Hayat’a Buse tarafından birçok kere davet edildim. Aslında kendisi bir keresinde Amsterdam’da benim konduğumdu. O zaman Amsterdam Onur Yürüyüşü’nde ilk defa Türkiye’den LGBT’ler ile ilgili çalışmalar yapmıştık. 5 ya da 6 sene önceydi. Bu sefer de ben Buse’nin konuğu olarak buradayım ve Pembe Hayat’ın git gide büyüyen, muhteşem organizasyonlara imza atan bir dernek olduğunu görmek beni çok mutlu etti.

Aslında bugünkü konuşmamda, Avrupa’daki LGBT hakları ve mücadelesine dair genel bir çerçeve sunmaya çalışacağım. Ve açıkça söylemek gerekirse, Rusya’da olanları duyduktan sonra epey bir olumlu çerçeve olacak bu. Ben Rusya’da LGBT hakları üzerine uzun zamandır çalışıyorum ve Alex’in de belirttiği gibi oradaki durumun gün geçtikçe kötüleşmekte olduğunu görüyoruz. Ancak öte yandan Avrupa’da son yıllarda konuya dair gelişmeler de olduğu gözümüzden kaçmıyor. İsterseniz şimdi biraz ondan bahsedeyim. İlk olarak, insan hakları alanında çalışan biri olarak söylemek isterim ki yaklaşık 20 sene önce LGBT haklarına dair hiçbir şey göremiyorduk. Diğer bir deyişle, o zamanlar ne cinsel yönelim, ne transgender ne de cinsiyet kimliği kavramları konuşuluyordu. O zamandan bu yana aslında çok şeyin değiştiğini fark ediyoruz. Bazılarınız Transgender Europe’un yürüttüğü “Trans Cinayetleri İzleme Projesi”ni hatırlayacaktır. Biraz bu rapordan bahsetmek isterim. Trans-

gender Europe raporuna göre son 12 ayda 238 trans birey öldürüldü. Bunların çoğu Güney Amerika, Avrupa ve Türkiye’de gerçekleşti. Ayrıca dünya çapında son 5 yılda 14100 transgender ölümü var ve bu korkunç bir rakam. Türkiye bu ölümlerin gerçekleştiği ülkelerin başında geliyor maalesef. Fakat bu buzdağının görünen kısmı sadece. Çünkü bu rakamlar, sadece LGBT örgütlerinin internette bulabildiği ve raporladıkları. Bunların yanı sıra daha kayda geçmeyen çok fazla nefret cinayeti mevcut. Bazılarınız bunun ne yazık ki farkında, bu sadece resmin bir parçası. Başka bir rapor da Uluslararası Af Örgütü tarafından hazırlandı. Ve bu raporda da homofobik ve transfobik nefret cinayetlerine dair Batı Avrupa ülkelerinde spesifik bir yasama olmadığı görüldü. Bu büyük bir problem. Cinayetlerin çoğu devletin kendisi tarafında işleniyor ve mağdurlar için destek bulunamıyor. En kötüsü de transgender bireylere yönelik nefret cinayetlerinin %80’i bilinmiyor ve raporlanamıyor. Ne var ki olumsuz şeyler de olmuyor değil. Örneğin son 10 yıl içinde lgbt topluluklarının transgender meselesinde ciddi bir örgütlenmeye gittiğini gördüm. Mesela Hollanda’da ilk defa bir lgbt örgütünde yer aldığım zaman, böyle bir örgütlenmeden söz edemezdik. Mesele çoğunlukla lezbiyen ve geyler üzerinden ilerliyordu. İşin biseksüel ve trans kısmı görünmezdi o zamanlar. Artık translar da hareketin önemli bir kısmını oluşturuyor. Bu büyük bir gelişme bana göre. Bugün ayrıca nefret cinayetleriyle nasıl mücadele edebilirizi de tartışmak istiyorum sizinle. Neler yapabiliriz? Transgender örgütler için neye odaklanmak önemli? Bunları cevaplamak ilerisi için önemli. Başlangıç için her zaman dirimsel örgütlenme gerekli bana kalırsa. Kapasitenizi sürekli olarak geliştirin, diğer örgütlerle birlik içinde hareket edin ve unutmayın ki siz toplumun geri kalanı için bir köprü görevi de görüyorsunuz. Mümkünse size destek vermek isteyen politikacılara da ulaşın. Bunları tabii ki sizler de biliyorsunuz fakat bunları yerine getirmek için hareket etmeliyiz. Bir başka önemli faktör de toleransı artırmak, desteklemek. Eğer bir lgbt aktivisti iseniz, yapmanız gereken en önemli şey bu. Ama öncelikle kendi toleransınızı

gözden geçirmelisiniz. Eğer başkalarından saygı bekliyorsanız unutmayın ki önce siz bu saygıyı gösterebilmelisiniz. Basmakalıpları yıkmak istiyorsanız önce kendinizden başlayın.

Bunun dışında derneklerinizi herkese açık şekilde inşa edin. İnsanlar gelip rahatça oturabilsin ve deneyimlerini paylaşabilsinler. Ve tabii, güvenli alanlar yaratın. Örneğin aların sistemleri kullanın. Tehlikede olduğunuz ve yardıma ihtiyacınız olduğunda bir arkadaşınıza anında haber verebilirsiniz. Yardım hatları bu anlamda çok kullanışlı.

Bu söylediklerimin sizler için yeni şeyler olduğunu düşünmüyorum fakat yine de bunlar, hep birlikte nefret cinayetlerine karşı savaşmamız için gerekli şeyler. Aslında ihtiyacımız olan şey bunları gerçekleştirebilmek.

Sonuç olarak, bir sonuca ulaşmak için bu aktivitelerin hepsinin bir arada yapılması gerekir. Bu stratejilerin dernekler arasında iş bölümü şeklinde gerçekleştirilmesi gerekir. En azından şimdilik bunları Türkiye’de neler yapabiliriz sorusuna biraz olsun katkıda bulunabilir.

Bence, 20 yılı aşkın bir süredir LGBT haklarındaki gidişata baktığımızda, her ne kadar Rusya kötü bir örnek olarak yer alsada, genel olarak olumlu bir gelişme olduğunu görüyoruz. İnanıyorum ki LGBT hak mücadelesi daha da iyi sonuçlar almaya devam edecek.

Teşekkür ederim.

“PINAR SELEK’İN AÇTIĞI YOLDAN, ÜLKER SOKAK’TAN AVCILAR’A”

AV. YASEMİN ÖZ

Merhaba arkadaşlar. Aslında ben konuşmaktan acayip sıkıldım. Bu oturumda da konuşmayı kendim önerdiğim için bana patladı. İkinci bir kişi bulsak? Artık kendi söylediğimden kendim sıkıldım. Ama neyse. Salonda beni hiç dinlememiş insanlar var ben aynı şeyi söylesem de bir ihtimal bir farklılık yaratabilir. Çok aynı şeyleri, sürekli ayrımcılığa uğrayan, sürekli şiddete uğrayan ve sürekli bunların üzerinden konuşan bir grup olarak, aslında bunları yaşamaktan da , söylemekten de, birilerinin dinlemesinden de kişisel olarak çok sıkılmış durumdayım. Mağdur olma halinin kendisinden de. Pınar Selek’in çalışmalarında da çok güzel mağdur olma kimliğine hapsedilmemenin çok değerli olduğunu anlatan güzel yazıları var. Türkiye devletinin de mağdur ettiği insanlardan birisi olarak. O yüzden gelirken çok düşündüm. Yani ne anlatayim. Evet şiddet var, transfobi var, bizim içimizde bile var. Bunu da hepimiz biliyoruz. Hep bildiğimiz bir şeyleri anlatmak istemiyorum. Kendimi dinlemekten de çok sıkıldım. Biraz şunu düşündüm, Ankara’ya gelme duygusallığı ile de ilgili. Yani LGBT hareketi benim için burada başladı. Kendimi burada tanıdım, kendimi burada kabullendim, Pınar’ın da çok duygusal bir sürecini yaşıyoruz. Devletin komplo kurduğu, bazen Pınar’a bakınca devlet küçücük bir kızdan nasıl bu kadar korkuyor da bu kadar uğraşiyor diye düşündüğüm bir süreç yaşıyorum. Bir anlamda çok güçlü ve mutlu bir kadın. Devletin hiç hoşuna gitmeyeceği, homofobik, ataerkil, cinsiyetçi devletimizin hiç hoşuna gitmeyecek bir insan profili. Ali Gül’ü kaybettik. Çok karmaşık şeyler düşündüm. O yüzden, politik akademik bir şey söylemeyeyim, kendi deneyimlerimi

aktarayım, kendi hissiyatım üzerinden trans örgütlenmesi nasıl başladı, hangi motivasyonlar, hangi duygular vardı içimizde, bugün nereye geldik... Biraz bunları konuşmak istedim. Size de umarım sıkıcı gelmez. Beraber konuşabileceğimiz bir şey haline gelir.

Ben 21 yaşında Kaos GL'ye katıldım. Kaos GL diye bir derginin olduğunu duyduktan sonra Kaos GL toplantısına katıldım. Çünkü 1995 yılında Türkiye'de eşcinsellerin –ben kendimi eşcinsel olarak tanımladığım için o zaman trans bilğim yok- utanmadan eşcinselim deyip, bir de dergide yazı yazıp, kitapçılara gönderen birileri varmış, bu bana şok edici gelmişti. Çünkü ben kendimi kabullenmekte çok zorlanıyordum, eşcinsel kimliği üstlenmekte. Ben böyle olmamalıyım neden ben herkesten farklıyım, niye onlara benzemiyorum, niye benim hayatım daha zor, neden sıradan değilim çatışmasını çok yaşıyordum. Kaos GL'ye ilk gittiğimde de hiç trans birey yoktu. Yalnızca eşcinseller ve biseksüeller vardı. Çok da kalabalık bir grup değildi. Buna rağmen mesela ben o toplantıya gittiğimde cinsel yönelimim nedir o konuda kendime söylediğim bir şey yoktu, dışarıya söylediğim bir şey yoktu ama bir hafta sonra “Ben lezbiyenim!” diye gezmeye başlamıştım. Çünkü bir sonraki toplantıda –her hafta toplanıyorduk biz- ilk defa güç almıştım. Orada bir kalabalık vardı, insanlar utanmıyordu, kendilerini normal hissediyorlardı. 1995'in teknolojik olanakları, bilgi, kitaplar, bilgiye erişim, insanların bir araya gelişiyle bugünkü çok farklı. Şu an internette Google'da arayarak bir çok örgüte ulaşılabilinen bir zamanda benim yaşadıklarım anlaşılabilir. O zaman şeyi farketmemiştim, mesela neden trans yok? Çok uzun zaman geçti idrakimin açılmasında. Çünkü benim normal, gündelik hayatımda da trans yoktu, okulda yoktu... Varsa da ben transım diyebilen birisi yoktu. Ben olduğunu düşünüyorum ama. Otobüste yoktu, okulda yoktu, yurttan yoktu, hiçbir yerde yoktu. Hiçbir yerde karşıma çıkmıyordu. Bir tek televizyonda “Travesti terörü” şeklindeki haberlerde gördüğüm bir şeydi. Bülent Ersoy vardı, bir iki şarkıcı vardı falan. Ben uzun

yıllar bir LGBT örgütünde bulunmama rağmen translıkla ilgili deneyimi tuhaf bir şekilde geç bir tarihte Eryaman olayları sürecinde anladığımı düşünüyorum. Çünkü ben ilk defa Eryaman olayları sırasında adliyeye translarla şikayet etmeye gittim. Savcılığa şikayet veriyoruz, ben normalde her gün adliyeye gittiğim için insanlar bana normal davranıyor. Kimse bana özellikle bakmaz ama yanımda translar olduğu zaman herkes bana bakıyor ve çok geriyorlar, iyi hissettirmiyorlar insana kendisini. Ben o zaman ilk defa şunu düşünmüştüm: Bu kızlar her gün bunu mu yaşıyor? Her gün böyle mi bakıyor insanlar? Sonra şunu düşündüm: Neden bir lokantada, alışveriş yaptığım bir yerde hiç transla karşılaşmıyorum. Karşılaşmıyorsun ve öyle bir şey ki, o zamana kadar translarla en fazla yakınlığım gece kulüplerinde, Kaos GL'ye katıldıktan sonra gece kulüplerinde olurdu. Yalnız 1996'da ben Kaos GL'ye yeni katılmıştım. O zaman Ülker Sokak olayları olmuştu. Şimdi bizim İstanbul'daki gacılarla bir bağımız yoktu. Yani şahsen tanışmıyorduk, ben tanıımıyordum. Orada ne olup bittiğini onlardan dinleme şansım olmadı. Yalnızca televizyondan izlemiştim. Çok fazla trans olmamasına rağmen, kulüplerden arkadaşlar vardı. Akşam eve beraber gidersin, bazen aynı yatakta yatarsın falan. O tip arkadaşlıklarımız vardı. Gacıları izlerken Savaş Ay'ın programıydı çok garip bir şey, birkaç tane gacı vardı, bir de mahalleden delikanlılar vardı (delikanlı dediğim, heteroseksist arkadaşlar). Orada gacılar kendilerini anlatmak için bitap düşüyorlar, anlatmaya çalışıyorlar, dertlerinin ne olduğunu, başlarına ne geldiğini. Kendilerini anlatmak için bile o kadar gayret sarf etmek zorunda kaldıklarını izlemiştim. Bu bana çok çarpıcı gelmişti. Onun üzerine bir yazı yazmıştım Ülker Sokak olayları ile ilgili. Beni en çok etkileyen, suratıma tokat gibi çarpan olay ise eşcinsel olmayanların travestilerle, translarla eşcinselleri ayırt edemediği için halkımız, eşcinsel olmayanlar bayrak assın diye kampanya başlatmışlardı Ülker Sokak'ta. Trans olmayan evler bayrak açıyordu ki buraya saldırmayın, bizim evimizi yakmayın demek için. Ben o zaman yazdığım yazıda da bahsetmiştim: Milliyetçilik, heterosek-

sizm, transfobi nasıl bu kadar insanların içinde birleşiveren, nasıl aynı motivasyondan yararlanabilen bir şey. Bu bana çok çarpıcı gelmişti. O yazımı Pınar, Maskeler, Süvariler, Gacılar kitabına koymuş. Ben Pınar'la tanışmıyordum o zaman ama kitabı okumuştum. Pınar o evlerde kalmıştı o süreçte. Bildiğiniz sokağı ablukaya almışlar düşünebiliyor musunuz? Ankara'da ya da İstanbul'da sırf heteroseksüellerin yaşadığı bir sokağı insanlar gece gündüz sokağın girişini ve çıkışını tutacak, kimse giremeyecek, polis de girmeyecek, bunlara da ellemeyecek. Böyle bir şeyin başınıza geldiğini hayal edebiliyor musunuz? Olabilir mi Türkiye'de böyle bir şey? Birimizin başına gelebilir mi? Transların başına gelebiliyor. Bu, bu kadar normal algılanıyor ve o sürece müdahale etmiyor devlet. Pınar o sırada, giriş çıkış yasak ya transların sokağına, dışarı çıkarmıyorlar dolayısıyla yemek yiyemiyorlar, açlar, Pınar onlara yiyecek falan götürüyormuş, çünkü Pınar trans değil. Bunları okumuştum, bana şey gelmişti, böyle Nazi işgali falan altındasınız duygusuna kapılmıştım. Pınar'la kitabını okuduktan sonra tanıştım ve o süreçte o sokakta yatıp kalkmıştı kızlarla ve yalnızca sosyolojik bir araştırma gibi görmemişti, yaşamıştı onu beraber. Pınar'ın yazdığı kitap bende bir yandan çaresizlik duygusu yaratmıştı. Bunlar oluyor bir sosyolojik araştırma yapıyor, bir şekilde medyaya yansıyor ama engellenmiyor. Bunun engellenmemesini ne sağlıyor, ne neden oluyor buna? 2006 yılında Eryaman'daki olayları ya internette ya da yerel muhalif bir gazeteden okumuştum translara yapılan saldırılarla ilgili. Ben Pınar'ın kitabını okuduğum zaman o çaresizlik suratına o kadar çarpmasaydı, birisi o çalışmayı yapıp bize orada olan bitenin ne olduğunu aktarmasaydı bir şey beni dürter miydi bilmiyorum. O 2006 yılında okuduğum küçük haber, içime şey korkusu salmış, burada da mı aynı şey olacak Eryaman'da? Ve o zaman da translarla çok bağımız yoktu. Kaos GL'ye gidip gelmiyorlardı, Kaos GL eşcinsel örgütü olarak görülüyordu. Ve haklılardı da belki. Bir trans olarak orada kendilerini yeterince var edemeyeceklerini düşünüyorlardı. Ben Kaos GL'deki çocuklara bu gacılardan tanıdığınız var mı diye sormuştum. Var

mı Eryaman'da oturan? Bağımız yoktu çünkü. Onlar bana birilerini buldular. Belki de Buse vesilesiyle ya da Gani vesilesiyle görüştüğümüz. Birilerini buldular, numaralarını verdiler, arayıp orada ne olup bitiyor dedim, savcılığa suç duyurusunda bulunalım. Çünkü Ülker Sokak olayları faili meçhul kaldığı, hiçbir soruşturma yapılmadığı için benim adalet duygumu çok zedelemişti. Bu beraber bir araya gelinip yapılmazsa yine aynı şeyin olacağı korkusuna çok kapılmıştım. Bir kaç gacıyla tanıştım,. Onlar Kaos'a geldiler, şikayet dilekçeleri hazırladık. Savcılıkta bir şikayet şeyi vardı ama, işte ilk defa translarla adliyeye gidip transfobinin nasıl bir şey olduğunu suratıma çarpıldığı gün o olaydır. Savcılık şöyle değerlendiriyor: Tamam transın biri şikayetçi olmuş. Niye? Arabasına zarar verilmiş. Niye? Birinin üzerine yürümüşler, kurşun sıkmışlar. Bunları münferit olaylar olarak algılıyordu savcılık ve savcılık şöyle bir beklenti içindeydi sanki zorunluymuş gibi: Şikayetçiyi götüreceksin, ifade verdireceksin, emniyette ifade varmış mesela ama savcılık diyor ki ben de ifadesini alacağım soruşturma açmak için. Gacıları bulamıyoruz, kaçmışlar korkudan Mersin'e falan giden çok olmuştu. Burada Ülker Sokak olaylarından sonra, Ülker Sokak'ı dağıtmışlardı ya transları onlar tek tek başka semtlere dağıldığı zaman içlerinden öldürülen çok olmuştu. Transların seks işçiliğine zorlanması aynı zamanda şehrin belirli bölgelerine sığınmalarına da yol açıyor Ülker Sokak gibi, Eryaman gibi. Devlet korumadığı için ve toplumda ciddi şiddet uyguladığı için seks işçiliğini güvenli şekilde yapmalarının yolu da bir arada kalmak. Gettolaşmak zorunda kalıyorlar ama belki sevmiyorlar birbirlerini, belki beraber yaşamayacaklar, ama öyle bir lüksleri yok hayatta. Eryaman olaylarında biz savcılığa bunların nefret saikiyle işlenmiş suçlar olduğunu, örgütlü bir suç olduğunu, münferit olaylar olmadığını, silsile halinde saldırılar olduğunu anlatan dilekçeler vermiştik. Sincan Savcılığı bize o kadar zorluk çıkardı ki (Eryaman Sincan Adliyesi'ne bağlıydı) organize suçlar dosyaları birleştirmede. Bir yandan Esat'ta olaylar olmaya başladı ve Esat'ta olaylar sırasında Buseler vardı. Aynı ekibin olayları işlediğini

tahmin ediyorduk. Onlarla ilgili bir şikayet yapıldı. Biliyorsunuz Eryaman olayları Türkiye’de translara yönelik bu korkunç şiddetin cezalandırıldığı ilk dava oldu ve ilk defa bir mahkeme kararına bu suçun organize şekilde, önyargıyla, nefret saikiyle işlendiğini yazdılar. Şimdi o süreçte bir de şunu yaşadık: o sürede Gani gidip geliyordu, Buse de çok gelip gidiyordu Kaos’a ve bir şey yapmak istiyordu. Çok büyük saldırılar vardı. İnsanlar can güvenliklerinden endişe ediyorlardı. Ne yapabiliriz dava dışında? O sırada gacılar da Kaos’a gelmek istemiyordu, anlayabiliyorum. Biz de kendi transfobimizden o kadar arınmış tipler değiliz ya da yaşam biçimlerimiz, beklentilerimiz birbirinden farklı. Bir arada örgütlenebileceğimiz, kendi ihtiyaçlarımızı daha çok ifade edebileceğimiz alana da ihtiyacımız var. O zaman Buse ile şeyi konuşmuştuk; sırf translara yönelik bir dernek kursak gacılara yönelik. Çünkü buraya gelmiyorlar, belki oraya giderler. Örgütlenmesi gerekiyor çünkü. Sonra Pembe Hayat süreci oldu. Ne kadar çok dernek olursak o kadar iyi diye düşünüyorum. Yalnızca şu koşulda; birbirimizden ayrı ama belirli şeylerde bir araya gelip, beraber hareket edebilmek, yani gücü bölmemek. Bugün burada olduğu gibi. Çünkü zaten toplum içinde inkar ve retle karşılaşan bir durumun içindeyiz. Güçlerimizi birleştirmesek daha da zayıf halkalar olarak kalacağız. Bu zorlu bir mücadele verdiğimiziz. Velhasıl bu konuyu ok uzatmayacağım. Şu anda gacıların ve LGBT’lerin örgütlenmesinin Türkiye’de bugün yarattığı farka bakınca kişisel yaşamlarımızda da politik anlamda da ne kadar fersah fersah yol aldığımızı düşünüyorum. Gidilecek çok yol var. Demin mesela Sabina çeşitli stratejilerden bahsetti. Biz de tamamını kullanıyoruz. Şunu hatırlıyorum; eskiden duruşmaya girecek avukat bulamazdık, şimdi en azından örgütlerin kendi avukatı var. Ben işten izin alamazdım ya bu duruşmaya kim gidecek diye düşünürdük. Aslında bunlar hep bir araya gelerek, deneyimlerden güçlenerek bizi farklı yeteneklerimizi birleştirerek yarattığımız şeyler oldu. Son olarak şunu söylemek istiyorum: ben transfobinin ne kadar güçlü olduğunu transfobiyle çarpışarak da anladım. Benim çocukluğumda be-

nim gibi taşrada, küçük yerlerde büyüyen insanlar için eşcinseller ve translar alay konusuydu yalnızca ve görünür değillerdi, yoklardı, televizyondalardı. Şimdi biraz sokaktayız galiba. O yüzden benim kendimi kabulümü de, kabulümün bu kadar gecikmesi de, o başkalarının gözüyle kendime bakmak gibiydi, o transfobiyi homofobiyi içselleştirilmiş olmamla çok ilgiliydi. Ama bugün geldiğimiz yere bakınca, ne bileyim bir Onur Yürüyüşüne yüz bin insan katılıyor ki gerçekten İstiklal'in bir ucunda yürüyüş sona erdiğinde diğer ucunda başlıyordu. O derece muazzam bir kalabalık vardı. Ve bunu tek başına LGBT'ler yapmadı. LGBT hareket güçlü bir şekilde diğer toplumsal gruplarla, insan hakları örgütleriyle, kadın örgütleriyle, sendikalarla, muhalif kesimlere iş birliği sağlamaya çalışarak yaptı ve büyük bir güç aldı. Gezi Direnişi de çok büyük bir sıçrama yarattı. İlk defa Gezi direnişi sırasında o uzakta olan insanların aslında yakında olduğu, hiç trans görmeyip de trans görünce ya evet varlarmış, benim niye yoklar sorusunu sorduğum gibi pek çok başka insan da soru sordu. Şunu söylemek istiyorum; ben kendi içimdeki transfobiyi bugün ne kadar attım? Ben süttten çıkmış ak kaşığım. Kim ne kadar ne söyleyebilir onu bilmiyorum ama şu duyguyu çok yaşadım Ali Gül'ü kaybettiğimiz zaman normalde ben böyle bir ortamda konuştuğum zaman iyi hissediyorum, ayrımcılığa uğramayacağımı farz ediyorum. Bu işte gey kulüplerde ya da feminist hareketin içinde bunu çok az bir yerde, hani normalsiniz duygusu yaşayabiliyorsunuz. Sokakta inanın Onur Yürüyüşlerine dair ben o hissi yaşamıyorum çünkü herkes bize bakıyor, malzeme hissi yaşıyorum. Ali Gül'ün cenazesinde işte biz imamın bizim istediğimiz gibi cenazeyi kaldırmayacağını varsayarak, onu erkek olarak gömmeyi kabul etmeyeceğini varsayarak arkadaşlar Antikapitalist Müslümanlarla konuşmuş. Siz kıldırın cenaze namazını erkek olarak gömmek istiyoruz diye. Onlar da cenazeye gelmişlerdi ama tuhaf bir şekilde Karacaahmet'te gömüldü, Karacaahmet'in imamı ile görüşmeye gitmişler arkadaşlar, adama durumu anlatmışlar durumu budur, biz cenazeyi transların yıkamasını, transların taşımasını ve erkek olarak

gömülmesini istiyoruz. Adam tamam demiş. Demin imam örneği vermişti ya Sabina biz şok olduk adam tamam dedi yani nasıl dedi! Böyle bir şeyi beklemiyorduk. Bildiğiniz kavga edicez, başımıza ayrımcılık, kötülük, bilmem ne gelecek diye düşünüyordum. Ve gerçekten de Ali'yi istenildiği gibi erkek olarak gömdük. İlk defa o cenazede ailesi de vardı. Cenazede biz on beş yirmi kişi biz iki yüz üç yüz kişi kadarız, biz çoğunluğuz burada diye hissettim. Ve o kadar çoğunluğuz ki biz normaliz. O yüzden bizim istediğimiz hiçbir şeye ne ailesi ne imam hayır diyemedi. Cenaze namazı kıldık, başımızı örtmedik, ön safta durduk tabut taşıdık. Cinsiyet kavramı yoktu orada bizim için. Bunu yapabildik, ilk defa o duyguyu niyeyse o tuhaf cenazede yaşadım. Biz burada çoğunluğuz ve hiç kimse gıkını çıkaramadı. Ve kötü bir şey de yapmadık tabi kimseye zarar verecek. O yüzden şunun çok değerli olduğunu düşünüyorum; bizim toplumun farklı kesimleriyle daha çok bir araya gelmemiz, kendi içimizde gereksiz tartışmaları tüketmememiz, daha çok yaşamı nasıl dönüştürebiliriz diye bakmamız gerek. Bugün mecliste milletvekillerinin soru önergesi, araştırma önergesi vermesi tesadüf değil. Aslında o Karacaahmet'teki imamın karşısında LGBT bir grup görünce, "Tamam sizin istediğiniz gibi gömelim" demesi tesadüf değil. Bunu biz yaptık. Bunu on beş yirmi kişiden başlayarak, bunu Pınar Selek gibi hiç kimse taşın altına elini sokmazken Türkiye'de böyle bir durum var, böyle bir şiddet var, diyen insanların çoğalmasıyla yaptık. İyi gittiğimizi düşünüyorum ben. Daha da iyi şeyler yapabileceğimize inanıyorum. Ve bir arada olmamızın ve farklı gruplarla, dindarlarla, belki milliyetçilerle, belirli başlıklarda bir araya gelmenin insani ilişki ve dayanışabilmenin, dünyayı değiştirme gücümüzü onlara gösterebilmenin önemli olduğunu düşünüyorum. Çünkü ben Gezi sürecinde en çok şu hissi yaşadım; biri yaralanıyor, doktorlar yardım ediyor, bedava yemek geliyor... Biz zat en böyle yaşıyorduk. LGBT hareketi zaten böyle yaşıyordu. Biz hiyerarşiye reddediyorduk, dayanışma kuruyorduk. Ali Gül hastanedeyken biz her gün refakat nöbeti tuttuk. Paralı bir hemşire gibi her gün. Üç ay boyun-

ca yalnızca iki saat yalnız bıraktık. Bu dayanışma ağını, dünyanın da buraya evrildiğini, bu siyaseti, farklılıklarla yan yana gelebilme, dayanışma, kollektivizm, buraya doğru evrilmesi gerektiğini dünyaya gösterebilecek bir hareket LGBT hareketi. Ve ben bunu yapabileceğimize inanıyorum. Teşekkürler.

“TRANS HAKLARI İNSAN HAKLARIDIR!: TÜRKİYE’DE TRANS BİREYLERE YÖNELİK ŞİDDET”

BUSE KILIÇKAYA

Pembe Hayat

Pembe Hayat’ın 2006 yılından beri yaptığı örgütlenme, Eryaman davası, Ülker Sokak, öncesi, şiddet yaşayanlar, gönüllü olup, görünmeden çalışanlar, görünerek çalışanlar aslında tam da bunları anlatıyor. Sene 2006 yılıydı, evlerde Eryaman’da ciddi bir saldırı vardı. Biz de daha yeni ne yapalım diye örgütlenme sürecine dahil olmaya çalıştığımız bir zamanda Eryaman’dan sığırayıp, Bağlar Caddesi’ne kadar inmiş bir çeteyle karşı karşıyaydık. Ve o dönemde biz gerçekten yeni bir örgütüz, ne yapacağımızı bilmiyoruz. Daha dernek değiliz, bir oluşumuz. Ben Kaos GL’nin eski aktivistlerindim. Sene ’94 ’95 döneminden beri Kaos GL içerisinde örgütlüydüm. Ve o dönem aklıma gelen Kaos GL idi. “Bir şey yapılmalı” deyip, hep beraber bir araya geldiğimiz bir süreçti. Orada şunu gördük; insanlar şikayetçi olamıyordu. Evet, çok haklılardı. İnsanlar gerçekten ciddi bir travmadan çıkmışlardı. Kim olacaktı? Selay kovalanmıştı. Öbür arkadaşlar da. Herkes şikayetçi olursak arkasından başka şiddet olayları yaşarız diye düşünüyordu. O dönem bir kurban gerekiyordu. O kurban da bendim galiba. İlk şikayetçi olan kişi. Bir kişi şikayetçi olursa diğer insanların şikayetçi olacağını söylemiştik ve ikna etmiştik. Ben, Selay, derken bir çok arkadaşı, o sürecin içerisine eklemiştik. Hatta Yasemin’le bir anımız var: Bir eve gidip bir toplantı yapmıştık. Yasemin “Ne oluyor burada?!?” falan diye gerçekten ciddi derecede ürkmüştü. Onun da çok alışık olduğu bir şey değildi. Ve kişi başı beş milyar beni tehdit edip, para istiyorlardı. “Eğer beş milyar getirmezseniz teker teker bütün trans kellelerini koparacağız!” diyorlardı. Biz işte 2006 yılında Pembe Hayat’ın kuruluş ve örgütlenme mücadelesi

başlattık. Ve oradan birlik olmayla birlikte kazanılmış birçok güzel sonuçla çıktık. Yani nefret saiki üzerinden ilk defa nefret suçu olarak kabul edilen bir karar çıkmıştı ki bu hala ülkede çıkabilen bir karar değil. Birçok nefret cinayeti için örnek olacak bu kararı Pembe Hayat hukukçuları, avukatları o dönem kazanmış oldu. O süreçten bu zamana biz şunu söylüyoruz: Nefret söylemi ve nefret suçları, nefret saiki üzerinden tanımlansın. Bu geniş bir kavram, lütfen uluslararası mevzuattaki gibi biz bunu algılamak istemiyoruz. Bu daha geniş bir yelpazeden bakıp, nefret suçlarına dair daha kapsayıcı yasaların çıkartılması gerektiği üzerinde çalışıyoruz. Bu konuda da verilen o mücadeleler, yaşanan o travmalar veya bugün gelinen noktada şunu gösteriyor: Biz örgütlendikçe bunları yapıyoruz, bugünleri yaşadıkça bugün de yapacağız ve yarın da var olacağız her geçen gün yapacağız. Ben burada bir şey söylemek istiyorum Ali Gül Arıkan adına: sene 2006 yılıydı. Parça parça geçeceğim arkadaşlar. Bir Kaos GL kampındaydık, lezbiyen ve geylek ve dört trans-tık. Herkesin kafası çok karıştı. “Biz neyiz? Biz neyiz? Biz neyiz?” derken Ali Gül Arıkan’la da orada tanıştık. Sabahlara kadar da sohbetler etmiştik. Bir gün İstanbul’a gittiğimde bana şey demişti: “Buse ben trans olduğumu kabul ettim.” “Ay gerçekten mi?” “Evet, ben trans değilmişim.” O gün bir çok insanın alı karışmıştı aslında. Translığın heteroseksüellik, lezbiyenliğin de veya eşcinselliğin de sadece biyolojik cinsiyetlere dayalı ilişkiler olduğunu, yani bir cinsel önelim ve cinsiyet kimliği bile daha kendi politik alanında bile tam anlamıyla entegre olamamıştı aslında. O gün onları da görüyorduk. 2006 yılından bu yana bugün 2013 çok süre geçmemiş ama biz çok uzun yollar almışız. Yani bu tabii ki buradaki bütün öncülerin ve aktivistlerin sayesinde aynı zamanda hukukçularımızın sayesinde olan bir çaba. Örgütlenme zor bir şey. Devlet, çete ve polis sarmalı hepsinden daha zor bir şey. Ben burada biraz devlet, çete ve polisi anlatırken biraz aslında aynı zamanda biz de bu sistemin bir bireyi olarak da ele almak istiyorum. Çünkü biz de devletiz, biz de polisiz, biz de çeteyiz. Aynı zamanda biz de bunu yapabiliyoruz. Benim baktığım yerden biraz şöyle geniş bir yerden, yıllardan beri geniş çerçeveden bak-

mayı çok önemsedim. Bugün Yasemin'in söylediği gibi biz önceden bilmezdik ama böyle bir şey var: Görünmeyene karşı şiddet hakim olduğunda görünmeye başladığında gerçekten daha çok şeyi daha kısa sürede anlayabildik Çünkü transtık. Transtık aynı zamanda lezbiyendik, aynı zamanda biseksüeldik, aynı zamanda geydik, aynı zamanda heteroyduk, kafamız çok karıştıktı. Aynı zamanda şiddetin sarmalında olan insanlardık. O şiddetten ilk önce nasibini alacak kişilerdik. Rengimiz siyahtı çünkü. Yaftamız belliydi çünkü. Yani direk ötekileştirilecek kişilerlendik. O yüzden de süreci anladık ama anlarken biraz da şöyle de anladık biz: ibnelik dediğimiz bir şey vardır ya, biz... galiba dünyanın politik ibnelerden korkması gerekiyor. Devletlerin korktuğu yer de politik ibne olmak. Aslında biz, hayatta kalmayı, yaşamayı öğrenirken, politik olmayı öğrenirken, bugün "siz de politik misiniz" diye milletvekillerine bakıyoruz. Yani biz, bunu tam da içimizde yaşayan insanlarız. İbnelerin politik olmasından korkuyorlar. Rusya'daki veya bir çok ülkedeki korktukları gibi. Yani egemenliklerini kaybetmek istemiyorlar. Ayrımcılık yaşamış bir grup, gerçekten ötekileştirilmiş, öldürülmüş, yok sayılmış bu insanların zihni çok açık olan insanlar olduğunu ve bu iğrençliklerin içerisinde gerçekten politika üretebilecek insanlar olduklarını düşünüyorum. Peki bunu yaparken ne yapıyoruz? Devletin yasalarına bakıyoruz. Çetelerin, polislin yönlendirmesine bakıyoruz, çetenin de vurduğu yere bakıyoruz. Ve acıyı çeken biz oluyoruz tabi. Ama biz nasıl öğreniyoruz? Biz de tam tersinden. Güç, iktidar ve egemen olmak üzerinden bunu öğreniyoruz. Derneği ilk kurduğumuz dönemlerde, "Aman yarabbi! Bir de örgüt mü kuracaksınız!?" "Örgüt mü?!? Yani devlete karşısınız!?" Bir sivil toplum örgütü kuracağız, beraber dayanışacağız, şunu yapacağız... "Ha o zaman siz gerilla yetiştireceksiniz." Yok biz bir sivil toplum örgütü kuracağız. "O zaman Mustafa Kemal Atatürk asılı olacak mı?" gibi örgütlenme ile kurulan ilişkiler, buna benzer bir çok şey güç ile alakalı şeylerdi. Güç istiyorlardı ve muhalif olmak istemiyorlardı. Gezi Parkı olaylarından yıllar önce biz bunu söylüyorduk. Bunları her gün yaşıyoruz diyorduk. İnsanlara sürekli anlatıyorduk, gaz yiyoruz, cop

Yiyoruz, ceza evlerine atılıyor, yok ediliyor, başlarımıza poşetler geçirilip çöplüklere atılıyor, ailelerimiz tarafından dövülüyor, görünür olduğumuz için ayrımcılığa uğruyoruz, otobüslere binemiyoruz, minibüslere binemiyoruz ve Gezi Parkı olaylarında, “Aaa bu kadar da olmaz ya” dedirten bir örgütlülük vardı, örgütlü insanlar vardı. İnsan hakları örgütleri vardı. Maalesef insanlar bizim yaşadığımız ayrımcılığı anlayamıyorlardı çünkü orada da bir iktidar vardı. Yani Kürt’ün hakkı verilecek, Alevi’nin hakkı verilecek, Ermeni’nin hakkı verilecek, diğer ötekilerininki verilecek ama bir dakika sıranızı bekleyin diyen bir anlayıştan besleniyorlardı. Aynı zamanda eşcinselinki verilecek, ondan sonra translar diyen bir algı vardı. Ve biz bu mücadeleyi verirken aslında tüm sistemle mücadele vermek zorunda kaldık. Orada da insanlar güç istiyorlardı. Bugün gördüğümüz LGBT’nin ablukaya çıktığı yerde pay sana, pay bana, LGBT politikacıların aranması gibi aslında onlar da bir güç arayışı içerisine girdi. Gezi Parkı olaylarından sonra ben en azından böyle analiz ediyorum. Bir iktidarın, bir gücün, bir erkin peşine takılıyoruz hala. Türkiye’deki LGBT hareket gerçekten bir çok örgüte, gerek kadın örgütüne, gerek insan hakları örgütüne, bir çok örgüte iyi bir perspektif sundu. Ama hala o güçten sıyrılamama hali ve aynı zamanda o gücün de bir yansıması haline dönüşmemizle LGBT’ler olarak bundan kurtulmamız gerektiğini düşünüyorum. O güç denilen şeyi tekrar tekrar yerle bir edebiliriz biz çünkü bir LGBT öncülüğü yapmak istemiyoruz diyorum ben kendi adıma. Çünkü erk sisteminden kurtulmadığımız müddetçe ve güçlünün üzerinden politika yapmaya başlamadığımız müddetçe hiçbir zaman biz gerçekten LGBT hareket temsilcileri olamayacağız. Yağmur’un söylediğini çok önemsiyorum: “Ben şiddet görmüşüm, ben evime kapanmışım, ben karanlık odalarda kalmışım, benden daha nasıl bir şey isteyebilirsiniz? Bunun üzerinde, benim üzerimde boşalmışsanız, ölümden kurtulmuşum benimle dayanışmamışsınız, sonra da benim davacı olmamı bekliyorsunuz.” Bence çok haklı bir eleştiridir. Çünkü buna benzer bir çok örneği de yaşıyoruz. Aynı zamanda nefret dediğimiz şey de birazcık bu. Nefret mağduru diyoruz. Bu direk nefret

suçuyla karıştırılıyor. Bizler, uyuşturucunun içerisine, psikolojik sorunlar yaşayan insanlar haline, sakatlanarak, öldürülerek veya bir çok sarmalda yok edilmeye çalışıyoruz. Kalp krizi geçirmiş diyor bir arkadaşı-mız, bir diğer arkadaşımız üzerinden. Bu nefret cinayeti değildir ama bu bir nefret suçudur arkadaşlar. İlk önce bunu bilmemiz gerekiyor. Çünkü o insan oraya gelene kadar neler çekmiş. Yağmur, önceki gün bir televizyon programına katıldığımızda “Ben hala kendimi şurada güvende hissetmiyorum” cümlesi çok politik bir cümleydi bence. Neden? Çünkü hala kendimi güvende hissedemiyorum, çünkü hala psikolojim yerinde değil. Ve hiçbirimizin psikolojisi yerinde değil. Gündüzleri ve geceleri diğer insanlar gibi yaşayan bireyler değiliz hiçbir zaman da olmadık. Kaygı, korku, arkamıza bakarak yirmi dört saatini yaşayan, diğer insanlar gibi yaşayan insanlarız. Ama biz bunları yaşıyoruz. Ciddi yaşıyoruz diyoruz. O yüzden bu örgütlenme noktasında şuna da çok dikkat etmemiz gerekiyor. Eğer, devletin, polisin veya çetenin yaptığını biz kendi içimizde yaparsak devletçilik, çetecilik ve polisçilik oynarsak hiçbir zaman hak kazanımı içerisine giremeyeceğiz. Ranttan özgürlüğe gitmemiz gerekiyor. İktidardan, erkten özgürlük mücadelesini seçmemiz gerekiyor diye düşünüyorum. Egolarımızdan sıyrılmamız gerekiyor. Bu benim kendimi de çok eleştirdiğim noktalardan bir tanesidir. Başka bir noktayı bulabiliriz. Başka nokta da tamamen gerçekten iktidarın dili olmak değil, ezilenin dili olmaktan geçiyor. Biz, devleti, polisi ve çeteyi istersek halledebiliriz. Görüyoruz örneklerini. Biz beraber olursak, çalışırsak, örgütlenme dediğimiz, bugün milyonlar yürüyor. Bugün artık Türkiye’de beş on kişi nasıl basın açıklamasına çıkarız dediğimiz günleri hatırlıyorum. Bugün şimdi insanlar çatır çatır yürüyor. Arkadaşlar sokaklar dolu. Bunu şöyle başarabiliriz: LGBT hareket veya Q ve İ de ko-yabiliriz. LGBTİ ve Q’ların tekelinde olan bir şey değildir. Herkesin örgütlenmesiyle gelişecek bir şeydir. Ermenilerin hareketi, Kürtlerin hareketi, Alevilerin hareketi veya kadınların hareketi kadınların tekelinde olmadığı gibi aslında. Yani sahiplenmeyi veya ezilen olmayı bir bütün olarak sorunu veya dayanışma ruhunu genişletebilirsek ve bura-

dan hareket edebilirsek aslında Mersin'deki görünürlük problemi, bugünkü örgütlenmedeki görünürlük problemi veya yasadaki birçok sorun zaten çözümlür. Derneklerimizin kapatıldığı süreçlerde, “Derneklerimiz kapatılıyor, ne yapacağız?” dediğimizde belirli başlı siyasetçilerle yapıyorduk. Yani LGBT’ler bir şey yapsın diyorlardı, biz de o zaman şunu söylüyorduk: “LGBT’ler zaten bir şey yapıyor, siz bir şey yapın!” denildiği yerden iyi bir noktaya geldik. En son Gezi Parkı olayları ile birlikte LGBT’ler bir trend haline geldi. Gücü kendimizde bulduğumuz zaman hep beraber bir bütün olarak sorunları anladığımız zaman bir çok sorunun üstesinden geleceğimizi düşünüyorum. Biz birbirinden ayrı dernekler, örgütler, başka fikirlere sahip insanlar olabiliriz. Farklılıklarımız zenginliklerimiz. Bir arada konuşabileceğimiz, platformlara ihtiyacımız var. Malzeme değiliz. Hiç kimsenin sermayesi değiliz. Biz özgürlüğümüz için mücadele etmek istiyoruz. Ve buradan hareket etmek istiyoruz. Ve bununla ilgili yaşam hakkımızı, nefes alma hakkımızı istiyoruz. Bunun her şeyden çok daha önemli olduğunu düşünüyorum. Çok teşekkür ederim.

“TRANS AİLELER”

GANİ MET

Pembe Hayat

Arkadaşlar merhaba! Heteroseksüellik yaygın bir salgın, örgütlü, normatif, kurumsal ve kuralları olan bir hastalık şeklidir. Ve bu hastalıktan bizim de etkilenmememiz söz konusu değil. O kadar çok yaygınlar ve o kadar çok güçlü bağlarla oturturulmuş ki tabii ki aile, feodalizm, en büyük düşmanımız, tekrar tekrar başka şekillerde karşımıza çıkıyor. Translar mesela, aslında ben ne olmadığını biliyordum. Erkek olmadığımı anladım, çünkü asker değilim, militarizme uygun değilim, mafya değilim. Sonra bir baktım herhalde kadını diyerek döndüm. Kadın olduğuma karar verdim ve kadınsam ne yapacağım? Heteroseksüel o kadar heteronormatif şeyler var ki bir koca buldum. Her Türk kadını gibi çileli bir süreç başladı: Hem kocaya bak, hem dayak ye, hem şu... Sonra o yetmiyormuş gibi bir de bacılık, analık kurumları oluşturduk. Sanki gettonun buna ihtiyacı varmış gibi. Yani tekrar besliyorum o heteroseksüel, o feodalizm aile kurumunu. Evet biz trans kardeşlerim, trans bacılarım, ananız da oldum. Analar gerçekten yiyen, götüren, benim öz annem de öyle vallahi. Bir buçuk milyar lira istedi benden. Yani herkes böyle ekonomik, heteroseksüelizmin üzerine kurulu bu bağlarla bağlandık. Yani başka çare de yokmuş gibi. Başka bildiğimiz bir metot da yokmuş gibi. O yüzden hepimizin tekrar toplumdaki en büyük hastalık olan feodalizmi tekrar başka şekillerde belirtme halimiz sorun haline gelebilir gibi görünse de gettoda bir yaşam şekli. Gettonun var olmasını istiyor muyum, istemiyor muyum bu ayrı mesele ama, var ve içinde özgürüm, ait hissettiğim bir yer benim kendi adıma. Normalde, -normal de nasıl bir kelime! Normal nasıl bir şey onu da bilmiyorum- bir çok trans birey biyolojik anne ve babalarıyla sorunlu. Kabul etmiyorlar. Aslında bir çok din de kabul etmiyor. Yani biraz önce Hristiyan bir arkadaşımın dini de kabul etmiyor. Müslümanlar çok fazla kabul etmiyor. Türkler kabul

etmez. Gerilla ibne diye dağdan gönderiyor. Gerilla kabul etmiyor. Yani demek ki LGBT bireylerin dini, ailesi, vatani, milleti yokmuş gibi geliyor bana. Sanki oturduğu, bulunduğu getto onun devleti; annesi trans annesi; trans bacıları falan varmış gibi geliyor. Böyle bir dünya düzeni oturtturuluyor ki, ben maalesef gettoda oturmak istemezdim, farkındalığımı diğer insanlarla beraber paylaşmak isterken LGBT'nin içerisinde bile yıllarca biz birbirimizi anlayamadık. Çünkü mesai saatlerimiz hiç uygun değil. Heteroseksüeller gibi lezbiyenler ve geyler de sabah sekizde uyanıyor. O saati tercih etmişler. Bizimle eş güdüm hiçbir şey yok. Bizim acılarımızı çok anlamamalarına hayıflanıyoruz. Yeni yeni görüyorlar Allahtan da içim biraz serinliyor. Yıllarca bağırdık, ettik yeni öğrendik. İşte tekrar aile kurumunu oluşturuyoruz.

Anneliğin de biyolojik annelikten hiç farkı olan bir kurum değil. Herhalde yaşılanıyoruz. Kapitalizm tarafından, erkek beğenisi tarafından... Ben de bi anneyim. Öyle görülüyorum en azından. Yani erkek beğenisi tarafından çok beğenilmiyorsun. Cinsel meta olarak çok tercih edilmiyorsun. Yanındaki genç birey daha erkek beğenisine uygun. Gidip öldürülecek kız. Seni görüyorlar, korkuyorlar, onun aldığı paranın yarısını sen alıyorsun. Hak, adalet mi bilmiyorum ama hayatta kalma biçimi.

Ben bir gün bir eylemde “Patronsuz, pezevenksiz bir dünya istiyoruz!” diye bir pankart taşımışım. Bir tarafını Sevgi taşımış, bir tarafını ben taşımışım ama ikimiz de Ankara’da en çok bilinen pezevenkleriz. Pezevenklik o kadar da kötü değil LGBT’de aslında. Aslında annelik bir otel gibi. Burada mesela birkaç tane pezevenk tanıyorum. Gidiyorsun, Güvenpark’ta kalıyorsun. Ne yapacaksın? Seni bir otel almaz, bir arkadaşına gitsen o gün annesi gelmiştir. Bilmem ne bilmem ne. Düşüyorsun pezevenğin kucağına. Otuz lira alıyorsan beş lirasını veriyorsun pezevenge. Pezevenk de bir şekilde ayakta duruyor. Annelik hiç masum bir şey değil.

“YERELDE NELER OLUYOR?: LGBT HAREKETİNDE YENİ OLUŞUMLARIN ROLÜ”

YEREL ÖRGÜT TEMSİLCİLERİ

GÜNSELİ DUM

LİSTAG

Herkese merhaba! Pembe Hayat’a bizi davet ettiği için teşekkür ediyorum. Özellikle Pembe Hayat’a çok teşekkür ediyorum Listag’ı da davet ettiği için. Ben de trans tarihçesini daha detaylı burada öğrendim. Duyduğumuz şeyler vardı, Eryaman, Ülker Sokak ve Avcılar gibi. Önce çok kısa Listag ne onu söyleyeyim: Listag, çocukları gey, lezbiyen, biseksüel ve transseksüel olan ailelerin grubu. Biz bir dernek değiliz, sadece gönüllü grubuyuz. İlk 2008 yılında iki anne bir araya geldik. Çocuklarımız arkadaştı, benim oğlum eşcinsel. Ve daha sonra bir baktık daha başka çocuklarını bilen anne baba var dediler, onlarla tanıştık. Sonra bir trans annesi bizi buldu ve ondan sonra işte böyle büyümeye başladık. Başlangıçta sadece hafta sonları bir araya gelip, bazı edindiğimiz bilgileri paylaşan, dertleşen ailelerdik. Ama Lambda’da aktivist olarak çalışan birkaç çocuğumuzla LGBT aileleri için, T demiyim de eşcinsel aileleri için bir el kitabı hazırlanıyordu. İngiltere’deki bir aile grubunun kitabıydı. Şu an bizim kitabımız haline geldi o. O kitabın tercümeleri yapılmıştı. Onun için Lambda’ya gidip gelmeye başladık. Derken dediler ki Avrupa’da bir aile grubu toplantısı var, gider misiniz? Biz de gidelim dedik. Çünkü biz çok merak ediyorduk Avrupa’da durumlar nasıl diye? İlk kez bir aktivist çocuğumuzla Metehan –adını şükranla demiyim de çok şeyle anıyorum, o olmasaydı biz şu an yoktuk- bir de Mehmet Tarhan ve onun

yanı sıra adını saymadığımız başka Lambda aktivistleri çocuklarımız. Onlarla İtalya'da gördük ki Avrupa'da da durum çok farklı değil. Orada da el alem var, orada da kilise var, orada da aileler panik içinde çocukları ilk açıldığında çok büyük korkular, üzüntüler yaşamışlar. Ve orada bir belgesel seyrettik, o bizim hayatımızı değiştirdi. Oraya giderken çok ürkek ve korkaktık iki anne olarak. Fakat dönerken çok yürekleştik. Hemen Metehan'a bize dövizler hazırla, bu Onur Yürüyüşünde biz yürüyeceğiz dedik iki anne olarak. Ve yürüdük. Bir de o belgesele Türkçe altyazı yapıp, nerede çocuğunu bilen bir aile varsa onlara seyrettirmeye çalıştık. Bir de kendi grubumuz büyüdükçe, Eskişehir, Ankara, İzmir ve Diyarbakır'da bizim gibi aileler var mı diye arayışa girmiştik o ülkelerdeki gençlik gruplarıyla temas ederek. Tabi bu ilk çabalar böyle çok keyif verici ya da anlamlı değildi. Fakat üniversitelerde, derslerde konuşmaya başladık. Her hafta toplantı, her ayın ilk perşembesi Cinsel Eğitim Teşhis ve Tedavi Derneği diye bir derneğin gönüllü, otuz yıllık, eşcinsellerle çalışan bir psikiyatristiyle aylık bilgilendirme ve paylaşım toplantıları yapmaya başladık ücretsiz, onların kendi mekanında. Bu hepimize çok iyi geldi. Biliyorsunuz, bizim toplumumuzda cinsellik konuşulmazken, değil ki eşcinsellik transseksüellik konuşulacak. Siz şimdi benim böyle konuştuğuma bakmayın. Ben de eşcinsel, transseksüel laflarını bile zor telaffuz ediyordum. Ve bizim toplantımızda esas şudur, herkes kendini tanıtırken hocanın duymak istediği şudur: Ben bir eşcinsel annesiyim, çocuğum şu yaşta, şu kadar zamandır biliyorum. Biz bunları söylerken hocanın dürtüklemesiyle söyler haldeydik. Biz o toplantılarda cinselliği, kendi cinselliğimizi, eşcinselliği, biseksüelliği, transseksüelliği öğrendikçe kendimizi daha güçlü hissettik. Ve dedik ki bunu niye daha çok anneye babaya anlatmayalım? Çünkü biliyorduk ki her yer İstanbul değil, yani Türkiye, Anadolu, işte Diyarbakır, hepsi cinselliğin, eşcinselliğin ya da transseksüelliğin ya da böyle ailelerin, böyle çocukların olduğu yerler ve biz İstanbul'da kendi kendimize ne yapıyoruz diye sormaya başladık. Ve ismimiz duyuldukça bizi derslere çağırmaya başladılar okullara, üniversi-

telere. Nereye olursa gider olduk ama dergilere, gazetelere röportaj verip, isimlerimiz takma, sitemizde ismimiz takma, arkadan fotoğraf veriyoruz ve benim oğlumla bir fotoğrafım vardı ilk zamanlar gazetelerde çıkan bir dolu şey anlatmışım bilmiş bilmiş ama fotoğraf arkadan. Sonra soruyorlardı bu kadar şey biliyorsunuz neden böyle fotoğraf arkadan? Ben de diyordum ki; bizim yetmiş beş yaşında bir annemiz var, beş çeşit hastalığı var, ben onu üzmem istemiyorum. Derken birkaç ay sonra annemiz bize açıldı. Bizim çocuğumuzda böyle bir şeyler mi var dedi. Niye soruyorsun, dedim. Benim toplantılarda tuttuğum defteri karıştırmış. Ve artık inkar edilecek bir şey kalmadı. Ben de ona şöyle cevap verdim: “Senin için bir şey fark eder mi” dedim. Yok canım, o bizim çocuğumuz dedi. Ama şimdi artık o asker olmayacak, evlenmeyecek, kendini kullandırtacak mı, dedi. Ama ben o zamanlar artık bilgilendiğim, anneme verilecek bir cevabım vardı. Ben de ona dedim ki: Anne, biliyorsun ki biz askerliği seven bir aile değiliz. Benim babam asker olmasına rağmen. Benim eşim dört sene içeride yattı 12 Eylül döneminde. Askerlerden nefret eder bir durumdaydık. Evliliğe çok karşıydım ben kişisel olarak ama karambolde içeride evlendim. Sen bunları biliyorsun. Ama kendini kullandırtıyor mu en azından en önemli şey o tabi. O zaman da dedim ki: Anne, bak biz üst katta oturuyoruz, biz nasıl sevişiyoruz sen bunu merak ediyor musun, dedim. Yok canım niye merak edeyim, dedi. O zaman benim oğlumun da nasıl seviştiğini merak etme boşver, dedim. Bizim ailede açılma süreci böyle oldu. Ama bir dolu ailede bu kadar basit olmuyor. Aileler çok acılar yaşıyorlar. Önce bir şok yaşıyorlar. Ondan sonra inkar yaşıyorlar benim çocuğumda olamaz , niye olsun, biz onu iyi yetiştirdik diyerek. Ondan sonra bir korku yaşıyorlar. Aman yarabbi bunu birisi duyarsa biz mahvoluruz, onun için saklayalım. Ondan sonra da bu durumu yok saymaya başlıyorlar. Yani aileler böyle süreçlerden geçiyor. Bazılarında bu çok uzun sürüyor, ilelebet. İşte Listag, çocuğu kendisine açılmış ailelere destek veriyor. Bu destek nasıl bir destek? Sadece onları bilgilendirme desteği. Bunun dışında ne yapıyor? Her türlü ulaşabildiği yerde onlara

destek olmaya çalışıyor. Biz bu İtalyan belgeselini izledik. Çok hoşumuza gitti. Orada çocukları açılmış ailelerin neler yaşadıklarını gördük. Derken bir üniversitede, Boğaziçi Üniversitesi'nde bir panelde konuşurken bizi oranın sinema televizyon hocası Can Candan izlemiş ve çıkınca bizimle konuştu ve bizimle bir film yapmak istediğini söyledi. Biz de artık hazır hale gelmişiz demek ki ve kabul ettik. Biz yedi kişi belgeselde oynamayı kabul ettik. Çocuklarımızla neler yaşadık, neler düşündük. Şu an böyle bir belgeselimiz var. Belki bazılarınız duymuştur. Adı: Benim Çocuğum. Adının “Benim Çocuğum” olmasının nedeni şöyle gelişti; bizim Bursa'da öldürülen transseksüel İrem'in haberinde çok içimiz yandı ve biz de kendimizi Bursa'ya attık. Onun mahkemelerine katıldık. Ve belgeseldeki, orada bir transseksüelin yaşadığı travma ve ailesinin yaşadığı acı çok büyüktü. Orada benim çocuğumu okutayım dedim, okutmadılar, çalışsın dedim çalıştırmadılar, ve sonunda “Şu koskoca dünyaya benim çocuğumu sığdıramadılar!” bu cümleyle manşet olmuştu İrem'in annesi. Ve bizim filmimizin de başında bu var. Şu koskoca dünyada herkese yer var. Bu belgesel çekildikten sonra, biz sürekli uluslararası festivallere katılıyoruz. Ve nereye çağırırlarsa gidiyoruz, konuşuyoruz. Yani biz belgeselle birlikte yüzümüzü hem Türkiye'ye, hem dünyaya açtık. Ve çok insana çok büyük ışık olduğumuzu düşünüyorum.

YAĞMUR ARICAN

MERSİN 7 RENK

Ben de kendi derneğimizden bahsetmek isterim biraz. Biz dernekleşme aşamasına çok hızlı bir şekilde giriştik. Neyin ne olduğunu bilmeden bu sürece girdik, ama en başında bir avukat sıkıntımız, en başında bir kaynak sıkıntımız var. Dört beş aydır bir dernek ofisimiz var. Bunu birkaç kişinin üzerinden yürütmeye çalışıyoruz. Bayağı bir zorluyor bizi. Derneğimiz şu aşamada tüzük onayını bekliyor, fakat bir yazı geldi bize.

Çalışma kısmına müdahale geldi. Biz tekrar düzenlemeye çalıştık. Fakat ne yapacağımızı da bilmiyoruz. Bu konuda avukat arkadaşlar bize yardımcı olacaklardır zannediyorum. Ben kısaca durumu özetleyeyim. İlk eylemimizi 30 Haziran'da İstanbul'daki Onur Yürüyüşüne eş zamanlı olarak gerçekleştirdik. Bu Mersin'de bir ilkti. Yüz elli kişi LGBT bire-yiydik. Ben şaşırımdım. Mersin'liler de kim bunlar diye oha falan oldu-lar. Arkasından, bunun akabinde, imkansızlıklara rağmen üç panel, altı atölye yapabilmışız. 1 Eylül Dünya Barış'na katıldığımızda zaten olay oldu Mersin'de. Yani kalabalık bir LGBT grubu "Neredesin aşkım? Bu-radayım aşkım!" gibi sloganlar attı. Arkasından diyorlardı ki; "Dünya yerinden oynar ibneler özgür olsa!" Mersin çok da buna alışık değil, ya-dırgayabiliyor. Bizden çok insan vardı Mersin'de galiba. Bir şekilde der-neğimizin devamlılığı açısından ben ne yapabilirim. Desteğinizi bekli-yoruz. Teşekkür ederim.

LOREN *DERSİM LGBT*

Ben de çok kısa bir şekilde Dersim ve Diyarbakır'a dair bir şeyler akta-rayım. Diyarbakır'da LGBT'ler ilk 2008 - 2009 yılları arasında bir ara-ya gelip, Piramit GL'yi kuruyorlar. Ondan sonra Piramit GL dağılıyor, HEBUN LGBT oluyor. Onun ardından HEBUN LGBT devam ediyor ve ardından KESKESOR LGBT oluşuyor. Şu an bir HEBUN LGBT derneği var, bir de KESKESOR LGBT oluşumu var. Eylemsellikler, etkinlikler, 1 Mayıs'lar, 1 Eylül'ler, Newroz, 8 Mart gibi etkinliklerde LGBT'ler bir araya gelip alanlara çıkıyorlar. Eylemsellikler düzenliyor. Açıkta çok sıkıntı yaşanmıyor, örgütsel olarak LGBT'ler çok sıkıntı yaşamıyor. Sadece işte trans kadınlar sokağa çıktığı zamanlar sorunlar yaşıyorlar. Saldırıları maruz kalıyorlar. Ailevi sorunlar her yerde belli za-ten. Bir de Hizbullah sıkıntımız var bizim. Şu an da oluşan HÜDAPAR listesi ilk KESKESOR'un oluşmasında mail atmıştı, görüşme talebinde

bulunmak için. Bu reddedilmişti. Ama şimdilerde LGBT'lerin üzerine araba sürmeler, tehdit etmeler, mahallelerde saldırmalar gibi sıkıntılar var. Diyarbakır için kısaca bunları söyleyebilirim. Dersim'de yaklaşık iki aydır bir oluşum aşaması içerisinde. Dersim'de LGBT görünürlüğü çok az. Dışardan gelen öğrenciler var LGBT. Onlar bir araya gelip bir şeyler yapmaya çalışıyorlar. O da biraz sıkıntılı işliyor. Çünkü küçük bir yer. Görünürlük sıkıntısı var. Yavaş yavaş toparlanmaya başlıyorlar. Orada yaşayan LGBT'lere ulaşmaya çalışıyorlar.

ÇAĞDAŞ BİLİR *ODTÜ LGBTİ DAYANIŞMASI*

Merhaba, ben Çağdaş, ODTÜ LGBT'denim. Onun dışında birkaç yıldır Kaos, Pembe Hayat, Kırmızı Şemsiye, yani Ankara'daki tüm LGBT dernek ve oluşumlarında görev almaya çalışıyorum elmden geldiğince. Bunun dışında çeşitli şehirlerde, Adana'da, Mersin'de, İstanbul'da gidip gelerek takip ediyorum, dahil oluyorum bir şeylere. Benim konuşmak istediğim şey az çok tanıyorum herkesi burada. Buse demin konuşmasında şey dedi; iktidarla ilgili değindi. Siyasi katılımı alakalı olarak. Ben de bir açmazdayım. Dün toplantımızda da bunu tartıştık. Kendisine de söylemiştim geçen gün, geçen hafta Spod'un siyaset okulu vardı. Ankara'dan bir tek ben katıldım. Loren de vardı orada. Birkaç arkadaş daha vardı. Yani hemen hemen her şehirden artık LGBT örgütlerinden biri vardı. Orada da konuşulan şeydi; genelde İstanbul'da bir siyaset platformu var ama bunu bir arada nasıl yapacağız Ankara'da bu kadar kişiyiz neden böyle bir platform oluşturmuyoruz diye. Şöyle bir şey konuştuk biz bu toplantıda; illa kendi adayımızı çıkarmak zorunda mıyız? İlla bir sistem partisine entegre olmak mı veya CHP veya HDP ile bir ittifak kurmak zorunda mıyız? Ya da kendi alternatifimizi doğuramaz mıyız? En basitinden arkadaşlar AKP'li vekillerin, adayların MHP'li adayların toplantılarında görünürlük sağlayıp onlara kendi ifadeleriyle kıskırtmak

adına yer alabiliyorlar ve görünürlük sağlıyorlar. Biz bu görünürlüğü yıllardır sağlıyoruz. Dernekler profesyonel bir şekilde MHP'den ve birçok partiden görüşme sağlanıyor. Biz neden bunu sokakta yapamayalım? Veya neden bunu kolektif kimliği kaybetmeden, iktidara yenilmeden yeni bir temsilciler forumu neden oluşturamıyoruz? Benim buradan bir çağrıdır. Biz öğrenciler olarak bunu yapabilecek zamana ve güce, dinamiğe sahibiz. Ama özellikle trans arkadaşlardan bunu bekliyorum ben. Öğrenci olmayan, başka işi gücü olan arkadaşlar için de geçerli bu. Sadece öğrencilerin sesi olursak çünkü tek ses olacak gibime geliyor. Gökkuşuğı aile grubuyla da yerelden iletişime geçmek istiyoruz mesela. Daha henüz düşünce aşamasında bu. Bu sadece bir çağrıdır.

EYÜP ÇOBAN

ZEUGMADI

Merhabalar. Biz de Gaziantep'te ilk kez 1 Eylül'de sokaklara çıkmıştık. Gezi'den de ilham alarak kendimize Gezi'nin Çocukları ismin verdik. Gaziantep'te ilk kurulduğumuzda beş kişiydik. Şimdi yüzün üzerinde kişi geliyor toplantılarımıza. Bir projemiz vardı Eğitim-Sen ile beraber yürüttüğümüz. Müdürlerden de izin alarak, bilgilendirmek, eşcinselleri anlatmak için okul okul geziyoruz Antep'te bir kaç tane eşcinsel arkadaşla beraber. 1 Eylül'deki ilk çıkışımızda orada sokakta ilk sloganımız: "Toplar tüfekler burada, heterolar nerede?" idi. Bir de devamlı yürüttüğümüz Genç Halklar İnsan Sağlık ve Yaşam Derneği ile ayda bir olmak üzere Gaziantep'te cinsel sağlık üzerine eğitimler yapıyoruz. Ayrıca benim de hocalarım olan Tıp Fakültesi'ndeki hocalarım ile beraber cinsellik üzerine Antep'te bir çok yerde konuşuyoruz.

UĞUR BUBER
BALIKESİR LGBT DAYANIŞMASI

Merhabalar ben Uğur. Balıkesir'den geliyorum. Biz ilk olarak üniversitede toplanmaya başladık bir üniversite yapısıydık. Ancak daha sonra, özellikle geçen yılın sonuna doğru yerelde de yavaş yavaş ittifak kurmaya başladık. Çünkü yereldeki arkadaşlarla pek öyle yakın olamıyorduk. Öğrenciydik, haliyle biz daha rahattık. Yerdekiler sonuçta orada yaşıyorlardı. Aileleri oradaydı. Ve bunun gibi bir sürü sorun. Ama etkin film gösterimleri yaptık başta ve daha sonra kısa konuşmalar, söyleşiler, ve bunun akabinde biraz ilerleme kaydettik. Bizim ilerlememizde siyasi yapıların da çok büyük etkisi olduğunu söylemek istiyorum. Çünkü yereldeki tüm siyasi yapılarda -tabi bu siyasi yapılar aslında muhalif olanlar ya da çok küçük sosyalist gruplarla- belki birkaç tanesi hariç biz kabul gördük ve siyasi yapılarla çok iyi anlaştık. En küçük sorunumuzda siyasi yapılarla bir arada hareket ederek bunu hemen ifşa ettik. Daha sonrasında biz merkezdeyiz. Kampus merkezde, ama biz daha çok Ayvalık, Erdek, Bandırma ve Adalar biraz daha rahat. Turizmin etkisi. Ben bu yaz gördüğüm bir şeyi aktarmak istiyorum: benim çok hoşuma gitmişti. Marmara adasında bir trans vardı ve bir barın sahibiydi. Aynı zamanda başka bir trans da küçük bir kıyafet dükkanının sahibiydi. Ve oradaki halk çok fazla kabullenmişti. Bizim kızlarımız falan diyorlardı. Ben çok olmuştum. Nasıl olur, Türkiye'de insanlar nasıl böyle şey yapar? Şaşırtıyorsun, kabullenemiyorsun, kalıyorsun. Sonrasında şunu fark ettik; oradakiler oralıymış zaten ve küçüklüğünden beri tanınıyorlar. Ve bir saygınlık elde etmişler. Bu belki maddi nedenlendendi, belki aileleri güçlü ailelerdi, çok emin değilim ama çok rahatlardı. Ama iki saat içerde olan Balıkesir merkezde seks işçiliği yapan trans arkadaşlar da vardı. Onlar mühürlenip gönderilmişti. Ben şunu anlatmaya çalışıyorum; evet, çok kötü şeyler oluyor, evet insanlar öldürülüyor, evet belki dayak yiyoruz ama bu dünyada çok güzel şeyler de oluyor. Yani en basitinden rahat bir

şekilde belki translar olmasa da geylek ve lezbiyenler kendilerini rahat rahat ifade edebiliyorlar, en azından daha az korkarak sokakta yürüyebiliyorlar. Bu güzel bir şey mi bilmiyorum ama en azından şu an benim için güzel. Eve ilerlemesi gereken, gelişmesi gereken bir noktadayız ama güzel şeyler de oluyor. Yani genel anlamda ilçelerle de bağlantı kurmaya başladık ve siyasi yapılarla daha da yakınlaştık. Yakın dönemde güçlü bir örgüt olarak herhalde aktif hale geliriz diye düşünüyorum.

FOTOĞRAFLAR

